

Beleidsplan veiligheid en gezondheid

Het Aardehuis 2024/2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Missie, visie en doel	3
3. Grote risico's	4
<i>Fysieke veiligheid</i>	4
Vallen van hoogte	4
Verstikking	4
Vergiftiging	5
Verdrinking	5
Verbranding	5
<i>Sociale veiligheid</i>	6
Grensoverschrijdend gedrag en kindermishandeling	6
Vermissing	7
<i>Gezondheid</i>	7
4. Omgang met kleine risico's	8
5. Risico-inventarisatie	9
6. Thema's uitgelicht	9
<i>Grensoverschrijdend gedrag</i>	9
Vierogenprincipe	11
Achterwacht	11
7. EHBO-regeling	11
8. Beleidscyclus	12
9. Communicatie en afstemming intern en extern	13
 Bijlage: Aanvulling risico-inventarisatie	 14
Slapen in Buitenbedjes	14
Contact met dieren	15
Allergie als gevolg van stuifmeel van gras, bomen of onkruid	15
Teken	15
Zon	15
Struikelen, vallen en op bloten voeten lopen	15
Leemkachel	16
Soep maken	16

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van Het Aardehuis. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op ons kinderdagverblijf werken. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk, speel en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Dit beleidsplan is geldig vanaf februari 2018. Om tot dit beleidsplan te komen hebben wij sinds onze opening in oktober 2017 goed gekeken welke risico's wij in de praktijk tegenkomen om zo tot een actueler plan te kunnen komen dan de risico-inventarisatie die wij deden voor opening. Hiertoe hebben wij onderling ook gesprekken gehad. Wij werken momenteel met 4 medewerkers dus de lijntjes zijn erg kort. Centraal stond in deze gesprekken of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk zijn er al maatregelen genomen en andere zijn opgesteld voor verbetering.

Een beleid komt in de praktijk pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Daarom zal er tijdens ons wekelijks overleg ruimte op de agenda zijn voor een onderwerp op het gebied van veiligheid of gezondheid. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

2. Missie, visie en doel

Missie

Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde kinderopvang. Dit doen we door kinderen te beschermen tegen grote risico's en kinderen te leren omgaan met kleinere risico's.

Visie

Het Aardehuis staat voor kinderopvang waar gewerkt wordt vanuit passie en vanuit waar we een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende soorten situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Doel

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang dienen wij een beleid te creëren ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn: 1) het bewustzijn van mogelijke risico's, 2) het voeren van een goed beleid op grote risico's en 3) het gesprek hierover aangaan met elkaar en met de externe betrokkenen. Dit alles met als doel, een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

3. Grote risico's

Fysieke veiligheid

Vallen van hoogte

Omdat Het Aardehuis maar 1 binnenruimte heeft waar alles gelijkvloers is, schatten wij dit risico binnen heel laag in. We hebben wel wat speelkisten en planken waar kinderen soms hutten van bouwen waar ze ook bovenop klimmen. Dit hutten bouwen gebeurt altijd onder toezicht van een pedagogisch medewerker en die zal ter plekke dan ook los materiaal van de grond (speelgoed) verwijderen matrasjes neerleggen waar kinderen kunnen vallen of ingrijpen als het er te onveilig uitziet. Of de hut aanpassen waar nodig. De kisten en planken zijn speciaal voor dit doel gemaakt. Ze hebben openingen en grepen waardoor de hut echt stevig wordt en er geen gevaar voor instorting is. Wij als pedagogisch medewerkers controleren altijd even of alles goed in elkaar zit voordat er kinderen mogen klimmen.

Als kinderen buiten willen klimmen in een speeltoestel of boom dan laten wij dit toe mits wij er geen ongemakkelijk gevoel bij krijgen (afhankelijk van ondergrond bijvoorbeeld). Als dat wel zo is maken we een afspraak over een maximale hoogte. We zullen kinderen nooit optillen om ergens op te helpen. Kinderen kunnen naar eigen vermogen klimmen waardoor ze er ook zelf af kunnen.

En als het wel gebeurt

Het bovengenoemde risico kunnen we zoveel mogelijk proberen te beperken maar als er toch een incident plaatsvindt handelen we zo goed mogelijk. Dit doen we door te handelen conform wat ons geleerd is bij de EHBO-lessen. Vervolgens brengen we in kaart wat er gebeurd is. Dan doen we een nieuwe risico-inventarisatie aan de hand van wat we nu geleerd hebben. En nemen we maatregelen om een betere veiligheid te waarborgen.

Zie ook Beleidscyclus bij hoofdstuk 8 in dit verslag.

Verstikking

- Om verstikking te voorkomen zorgen wij dat er geen plastic zakken binnen handbereik van de kinderen liggen.
- We zorgen dat er bij het speelgoed geen kleine spulletjes zijn die kinderen in kunnen slikken.
- Verder hebben wij geen touwtjes in de ruimte die kinderen om hun nek kunnen draaien. Kleding van kinderen met touwtjes aan de capuchon bijvoorbeeld mag niet aan tijdens het slapen. Haarspeldjes, haarelastiekjes, armbandjes etc. worden afgedaan als ze naar bed gaan.
- Eten en drinken doen wij alleen zittend aan tafel onder begeleiding.

En als het wel gebeurt

Het bovengenoemde risico kunnen we zoveel mogelijk proberen te beperken maar als er toch een incident plaatsvindt handelen we zo goed mogelijk. Dit doen we door te handelen conform wat ons geleerd is bij de EHBO-lessen. Vervolgens brengen we in kaart wat er gebeurd is. Dan doen we een nieuwe risico-inventarisatie aan de hand van wat we nu geleerd hebben. En nemen we maatregelen om een betere veiligheid te waarborgen.

Zie ook Beleidscyclus bij hoofdstuk 8 in dit verslag.

Vergiftiging

De schadelijke stoffen die wij in gebruik hebben bij Het Aardehuis zijn schoonmaakmiddelen en de aanmaakblokjes voor de kachel. Beide worden hoog opgeborgen zodat de kinderen er niet bij kunnen. Grotere hoeveelheden schoonmaakmiddelen staan in een afgesloten ruimte die met een sleutel op slot gaat. Als wij ons begeven op het openbare terrein van de stadsboerderij kunnen zich daar eventueel giftige planten of struiken bevinden. Omdat wij met een relatief laag kindertal werken (maximaal 10) en bij meer dan 7 kinderen altijd met 2 leidsters zijn hebben wij goed zicht op wat de kinderen doen en of ze iets in hun mond steken. Normaal spelen we alleen bij de zandbak waaromheen gras groeit. Als we uitstapjes maken verder over het terrein zijn we hier extra alert op.

En als het wel gebeurt

Het bovengenoemde risico kunnen we zoveel mogelijk proberen te beperken maar als er toch een incident plaatsvindt handelen we zo goed mogelijk. Dit doen we door te handelen conform wat ons geleerd is bij de EHBO-lessen. Vervolgens brengen we in kaart wat er gebeurd is. Dan doen we een nieuwe risico-inventarisatie aan de hand van wat we nu geleerd hebben. En nemen we maatregelen om een betere veiligheid te waarborgen.

Zie ook Beleidscyclus bij hoofdstuk 8 in dit verslag.

Verdrinking

In de binnenruimte van Het Aardehuis is dit gevaar niet aanwezig. In de buitenruimte binnen het hek ook niet. Op het openbare terrein van de stadsboerderij is een grote sloot met een bruggetje erover. Dit bruggetje is was eerst niet voldoende veilig voor kinderen die nog niet kunnen zwemmen. De spijlen aan de zijkant beginnen hoog en de kinderen kunnen ook tussen de spijlen door vallen. Wij hebben het gevaar aan de boer doorgegeven en hij heeft het bruggetje veilig gemaakt door gaas tussen de spijlen te plaatsen.

En als het wel gebeurt

Het bovengenoemde risico kunnen we zoveel mogelijk proberen te beperken maar als er toch een incident plaatsvindt handelen we zo goed mogelijk. Dit doen we door te handelen conform wat ons geleerd is bij de EHBO-lessen. Vervolgens brengen we in kaart wat er gebeurd is. Dan doen we een nieuwe risico-inventarisatie aan de hand van wat we nu geleerd hebben. En nemen we maatregelen om een betere veiligheid te waarborgen.

Zie ook Beleidscyclus bij hoofdstuk 8 in dit verslag.

Verbranding

Omdat wij bij Het Aardehuis met een leemkachel stoken en koken is verbranding een belangrijk thema. Wij zijn ons daar terdege van bewust en hebben maatregelen genomen om de veiligheid van de kinderen te waarborgen. Onderdelen van de kachel die echt heet worden zijn het stookdeurtje en het kookplaatje. Het kookplaatje zit zo hoog dat kinderen er niet bij kunnen. Het stookdeurtje zit lager. Hier staat een speciaal veiligheidsrek voor. Dit hek heeft spijlen waardoor de kinderen wel kunnen meekijken als wij de kachel stoken maar niet met hun handen bij de hitte kunnen. Als kinderen meekijken met het stoken is de hitte van de kachel ook buiten de spijlen voor de kinderen voelbaar. Hier zullen ze zich niet aan branden maar het maakt wel dat kinderen ontzag hebben voor onze 'vuurdraak' en er ook niet te dichtbij willen komen. De thee en de soep die wij koken laten wij altijd eerst wat afkoelen voordat hij op tafel wordt gezet. Daarbij leren wij de kinderen ook dat dit dingen zijn waar ze hun handjes vanaf moeten houden omdat het heet is. Warme soep en thee staat

altijd in het midden van de tafel en er is ook altijd een leidster bij als het op tafel staat.
Om verbranding door de zon te voorkomen hanteren wij een hitteprotocol.

En als het wel gebeurt

Het bovengenoemde risico kunnen we zoveel mogelijk proberen te beperken maar als er toch een incident plaatsvindt handelen we zo goed mogelijk. Dit doen we door te handelen conform wat ons geleerd is bij de EHBO-lessen. Vervolgens brengen we in kaart wat er gebeurd is. Dan doen we een nieuwe risico-inventarisatie aan de hand van wat we nu geleerd hebben. En nemen we maatregelen om een betere veiligheid te waarborgen.

Zie ook Beleidscyclus bij hoofdstuk 8 in dit verslag.

Sociale veiligheid

Grensoverschrijdend gedrag en kindermishandeling

Wat is grensoverschrijdend gedrag? Onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: 'elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ene persoon ten opzichte van de andere persoon actief of passief opdringt, waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden toegebracht aan die persoon in de vorm van fysiek letsel of psychische stoornissen'. In gewoon Nederlands, het gaat bij grensoverschrijdend gedrag om situaties waarin iemand geestelijk of lichamelijk schade wordt toegebracht of in zijn ontwikkelingsmogelijkheden wordt geblokkeerd.

Grensoverschrijdend gedrag kan onderverdeeld worden in:

- Lichamelijk geweld en verwaarlozing (fysieke agressie zoals slaan, schoppen, krabben, bijten of te weinig voeding, aandacht of verzorging).
- Geestelijk geweld en verwaarlozing (verbale agressie zoals dreigen, schreeuwen, schelden, pesten, stelselmatig negeren etc.).
- Seksuele mishandeling (seksuele intimidatie, verbaal of fysiek, aanranding en verkrachting).
- Vernieling van eigendommen van een ander en/of het zonder toestemming betreden van de binnen- en buitenruimten van het kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang.

Als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag of bij vermoeden van grensoverschrijdend gedrag gebruiken wij de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. In de meldcode gaat het niet alleen over kindermishandeling en huiselijk geweld maar ook over welke route te bewandelen als er signalen zijn van een mogelijk geweld of zedendelict door een collega jegens een kind. En er staat beschreven hoe om te gaan met signalen van seksueel overschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Deborah is eindverantwoordelijk voor zaken rondom de meldcode. Zij volgt scholing, bespreekt de meldcode met ons, adviseert en informeert en houdt ons op de hoogte van veranderingen. In ons pedagogisch beleidsplan is te lezen hoe wij een veilig pedagogisch klimaat scheppen voor alle kinderen die onder onze hoedde zijn. En hoe wij aandacht geven aan normen en waarden.

En als het wel gebeurt

De risico's op grensoverschrijdend gedrag kunnen we zoveel mogelijk proberen te beperken maar als er toch een incident plaatsvindt handelen we zo goed mogelijk. Dit doen we door te handelen conform de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Vervolgens brengen we in kaart wat er gebeurd is. Dan doen we een nieuwe risico-inventarisatie aan de hand van wat we nu geleerd hebben. En nemen we maatregelen om een betere veiligheid te waarborgen.

Zie ook Beleidscyclus bij hoofdstuk 8 in dit verslag.

Vermissing

Om vermissing te voorkomen hebben wij een afgesloten binnenruimte. Daaromheen is onze buitenruimte met hek eromheen (1.20m hoog) en een toegangshek met een bordje dat aangeeft dat onbevoegden niet welkom zijn binnen openingstijden van Het Aardehuis. Dit hek is van binnenuit niet te openen voor de kinderen onder de 4 jaar, sluiting zit aan de buitenzijde. Als extra beveiliging hebben we een touw om de paal en het hek gehangen. Wij kunnen vanaf onze kant n.l. niet zien of de sluiting aan de buitenzijde goed dicht zit. Daarom hebben we als extra beveiliging een touw om het hek van de paal gedaan om het risico te verkleinen: mocht de sluiting dan niet goed dicht zijn, dan kunnen de kinderen alsnog niet door het hek. Het touw zit zeer strak om de paal zodat kinderen het er niet af kunnen halen. Voordat de kinderen naar buiten gaan, controleren we altijd eerst het hek. Tijdens het intakegesprek en de wenperiode communiceren we naar ouders dat ze het hek altijd moeten sluiten met de schuifsluiting aan de buitenzijde en het touw. Rond de buitenruimte is het erf en het land van boerderij Caetshage. De boeren en vrijwilligers die daar werken zullen een kind dat zonder onze begeleiding rondloopt meteen opmerken en terugbrengen naar ons. Als we ons buiten het hek begeven om bijvoorbeeld kinderen van school te halen zijn er nooit meer dan 5 kinderen onder de hoedde van 1 volwassene. Bij buitenspelen is er altijd toezicht van minimaal 1 volwassene. Mocht er toch een kind vermist raken dan laten we onze achterwacht zoeken en bellen we de ouders en de politie.

Gezondheid

Verspreiding van en besmetting met (bijvoorbeeld) de volgende gezondheidsrisico's:

- Covid 19
- Gastro enteritis (bijvoorbeeld diarree door onhygiënisch werken bij luier verschonen = kruisbesmetting)
- Voedselinfectie of voedselvergiftiging
- Infectie via water (legionella)
- Huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard)
- Luchtweginfectie (bijvoorbeeld RS-virus)
- Voorkomen we op de volgende manieren:
- Bij verspreiding via de lucht: Hoest- nies discipline, ventileren en luchten.
- Verspreiding via de handen: Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier
- Persoonlijke hygiëne zoals kleding, nagels en sieraden, handschoenen
- Via voedsel en water: Voedsel/water hygiëne en voedsel-/waterveiligheid
- Via oppervlakken (speelgoed): goede schoonmaak

Zie onze Risico-inventarisatie gezondheidsrisico's voor overdracht van ziektekiemen in de map. En zie ons Schoonmaakprotocol/lijsten.

En als het wel gebeurt

De bovengenoemde risico's kunnen we zoveel mogelijk proberen te beperken maar als er toch een incident plaatsvindt handelen we zo goed mogelijk. Dit doen we door te handelen conform wat ons geleerd is bij de EHBO-lessen. Vervolgens brengen we in kaart wat er gebeurd is. Dan doen we een nieuwe risico-inventarisatie aan de hand van wat we nu geleerd hebben. En nemen we maatregelen om een betere veiligheid te waarborgen.

Zie ook Beleidscyclus bij hoofdstuk 8 in dit verslag.

4. Omgang met kleine risico's

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet. Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedheidskist' voor effectief leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen. Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes. Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst. [Bron: veiligheid.nl/risicovolspelen] Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens speelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Al jong begrijpen kinderen dat bepaalde dingen wel of niet mogen, maar pas vanaf de leeftijd van gemiddeld twee jaar kun je kinderen echt leren omgaan met diverse kleine risico's, omdat ze dan de context van afspraken in relatie tot het risico leren begrijpen. Vanaf een jaar of twee kun je dus afspraken maken met de kinderen om kleine risico's te voorkomen. Denk ten aanzien van veiligheid bijvoorbeeld aan afspraken die gelden tijdens speelsituaties of activiteiten en hoe om te gaan met bijvoorbeeld speelgoed en gereedschap. Om kinderen mee te laten helpen om risico's te beperken kunnen ook ten aanzien van gezondheid afspraken worden gemaakt. Denk aan het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Ook kunnen kinderen leren hoe ze met afvalmiddelen om dienen te gaan of leren hoe ze zelf hun luier weg kunnen gooien. Vanuit onze pedagogische visie past het ons om als pedagogisch medewerkers kinderen vooral voor te leven hoe we de dingen doen. Als ik de blokken in een kist gooi, zullen de kinderen dat ook al snel doen. Maar als ik de blokken een voor een neerleg en daar aandacht aan besteed zullen de kinderen dit voorbeeld ook volgen. Soms zijn hier wat woorden bij nodig maar over het algemeen is het voorleven genoeg. Om op deze manier leiding te geven aan het gedrag van kinderen is het nodig dat wij als pedagogisch medewerkers heel bewust zijn van onze handelingen en proberen telkens hetzelfde voor te doen zodat kinderen vaak wordt voorgedaan hoe iets gedaan wordt. Oudere kinderen zijn onze gewoontes gewend en doordat ook zij het de jongere kinderen voordoen leren jonge kinderen onze goede gewoontes nog eens extra snel.

Bij ons kindercentrum laten we kinderen glijden, klimmen en stoeien. De wat wildere spelletjes gaan wij niet uit de weg. Er is wel altijd een pedagogisch medewerker aanwezig bij dit soort spellen die kijkt of de kinderen op hun gemak zijn en of de speelsituatie veilig genoeg is. Veilig genoeg wil zeggen dat een kind best een valletje kan maken of eens kan botsen met een ander kind. Maar wij zorgen

dan wel dat er een matrasje klaarligt en we hanteren de regel dat er binnen niet gerend mag worden waardoor een botsing minder hard aankomt. Wij zijn ook voorstanders van lopen op blote voeten als het warm genoeg is. Kinderen lopen hierdoor misschien wat vaker een splinter op of ze stoten een teen. Maar de directe ervaring van de huid maakt dat kinderen handiger bewegen en afstemmen beter contact maken met de oppervlakten waarop ze zich bewegen.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede gewoontes noodzakelijk. Voorbeelden van gewoontes bij Het Aardehuis zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Ook leren de jonge kinderen dat ze niet met de afvallemmer mogen spelen, maar wel zelf hun luier weg mogen gooien.

5. Risico-inventarisatie

Het Aardehuis is sinds oktober 2017 open. Voor opening hebben wij een risico-inventarisatie gedaan. Deze is gedateerd op 30-09-2017. Sinds die tijd is er veel veranderd en bijgesteld. Aanvullende en tussentijdse acties en afspraken hebben we verwerkt in de bijlage 'Aanvulling risico-inventarisatie'. Momenteel hanteren we onderdelen uit dit beleidsplan en de papieren bolletjes lijst als een kapstok om risico's te bespreken en de hier uit voortkomende acties te formuleren. Dit doen we regelmatig in één van onze wekelijkse overleggen.

6. Thema's uitgelicht

Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Het gaat om het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen. Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele, fysieke als psychische grensoverschrijdingen. Het gaat bijvoorbeeld ook over op pestgedrag van kinderen onderling.

De volgende maatregelen worden genomen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:

- Omdat wij met maximaal 10 kinderen werken en bij meer dan 6 kinderen altijd 2 pedagogisch medewerkers op de groep hebben staan hebben wij veel ruimte om kinderen te observeren en te begeleiden in hun spel. Het zingen van liedjes en het samen verrichten van huishoudelijke activiteiten zoals afwassen, groente snijden voor de soep of was vouwen maakt dat wij ook input geven van zinvolle handelingen en een sfeer van samen doen en ieders kwaliteiten benutten. Kinderen genieten en zijn trots op ieder werkje dat ze mee mogen helpen. Hoe klein hun bijdrage ook is.
- Met liedjes zingen en schootspelletjes bevorderen we de sfeer onderling en leven we kinderen voor hoe je elkaar met aandacht aan kan raken (het muisje dat komt snuffelen), kriebelen (het spinnetje dat over je heen loopt), of stoeien (de beren die over elkaar rollen) of paardje spelen en elkaar lekker over de rug wrijven (borstelen). Wij spelen regelmatig mee om kinderen voor te leven hoe we elkaar met vriendelijke aandacht bejegenen.

- De sfeer die wij hiermee creëren is de basis van waaruit wij werken. Daarnaast onderhouden wij ook hele korte lijntjes met ouders door bijvoorbeeld ons intakegesprek en onze jaarlijkse kindgesprekken thuis bij de ouders te voeren. Bij deze bezoeken vragen wij ook naar de geboorte van het kind en zijn ontwikkeling tot nu toe en we krijgen een indruk van hoe het met de ouders is en hoe het kind het thuis heeft.
- Tijdens teamoverleggen wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open cultuur te creëren waarbij wij als medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- De Meldcode Huishoudelijk geweld en kindermishandeling wordt nageleefd.
- In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat wij als pedagogisch medewerkers de kinderen voorleven hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo nodig geven wij grenzen aan om een veilig klimaat voor alle kinderen en onszelf te waarborgen. Ook benoemen wij zoveel mogelijk wat we waarnemen aan reacties bij het kind als er over zijn grenzen is gegaan zodat kinderen woorden leren voor wat ze beleven en hierdoor beter leren wel grenzen aan te kunnen geven. Kinderen die bij andere kinderen over hun grenzen gaan nemen we bij de hand om samen iets te gaan doen of op een andere manier de energie tot een positieve handeling om te buigen. Een kind die bij een ander over grenzen gaat is vaak ook moe of op een andere manier overprikkeld. Hier besteden wij aandacht aan door de kinderen waar te nemen in hun spel, rust te bieden (slapen, boekje lezen of even op schoot en een wiegeliedje zingen). Door kinderen de ruimte te geven hun emoties te uiten (als kinderen ontladen door te huilen of boos te zijn dan zijn wij hier als volwassene begripvol bij aanwezig maar we begrenzen ook zo nodig). Voorop staat een goede communicatie met ouders bij de overdracht. Wij nodigen ouders uit om bijzonderheden te melden als kinderen gebracht worden en bij het ophalen vertellen wij ouders wat wij die dag hebben waargenomen als er bijzonderheden zijn.
- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG-verklaring).
- We werken met een vierogenbeleid.
- Medewerkers kennen het vierogenbeleid
- Het vierogenbeleid wordt goed nageleefd.
- Medewerkers spreken elkaar aan als ze merken dat het vierogenbeleid niet goed wordt nageleefd.
- Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt.
- Medewerkers kennen de afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt.
- Er is een meldcode huiselijk geweld en protocol wat te doen bij (vermoeden van) kindermishandeling.
- Medewerkers kennen de meldcode en passen hem toe bij een vermoeden van kindermishandeling.

Eén van de medewerkers (Debora) heeft als taak de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling met ons te bespreken tijdens het teamoverleg. Ook volgt zij de training meldcode en brengt ons daarna op de hoogte van veranderingen.

Vierogenprincipe

De dagopvang op onze locatie is zo georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene zijn of haar werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

De enige die altijd vrij toegang tot het tuinhek van Het Aardehuis hebben zijn de pedagogisch medewerkers van Het Aardehuis, de kinderen, de ouders van de kinderen, en de boer en boerin van Caetshage. Van deze 2 laatste personen zijn er recente VOG's in bezit. Omdat er op het perceel rond Het Aardehuis kruiden groeien hebben we afgesproken dat 1 van deze 2 mensen zo nu en dan wat kruiden of fruit kunnen komen oogsten. Dat is nu ook de gewoonte en dit vindt gemiddeld 1 keer of minder op de dag plaats.

Door deze spontane inloop en de open bouw van het Aardehuis - er is maar één ruimte en de voorkant is voor een groot deel van glas - is er altijd de mogelijkheid dat pedagogisch medewerkers worden gadegeslagen bij hun handelingen. Daarnaast ligt Het Aardehuis aan een boerenerv waar elke dag veel mensen komen die naar binnen kunnen kijken in Het Aardehuis. Tussen 8.45 uur en 17.15 uur zullen er twee pedagogisch medewerkers aanwezig zijn (alleen bij 7 kinderen of minder kan een pedagogisch medewerker alleen werken). Het kan voorkomen dat één van ons een klein uitstapje doet met een deel van de kinderen zoals een wandeling, boodschap of speeltuin, waardoor één juffie alleen werkt.

Achterwacht

In het geval van een calamiteit zijn er altijd mensen in de buurt op het terrein van stadsboerderij Caetshage. De boer en de boerin (van wie wij een VOG in bezit hebben) kunnen in een paar seconden hulp bieden en zijn daar ook toe bereid. Wij kunnen hun bereiken door te roepen of met onze mobiele telefoon. De boerin is ook in het bezit van een diploma BHV. Op vrijdagmiddag is een van de andere pedagogische medewerkers (Debora) ook een extra achterwacht. Zij is telefonisch bereikbaar en kan binnen 5 minuten bij Het Aardehuis zijn.

7. EHBO-regeling

Er zijn voldoende medewerkers met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO. Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is.

Op de volgende manier zorgen we ervoor dat ten alle tijden een medewerker aanwezig is met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO: Doordat wij een zeer klein kindercentrum zijn en momenteel maar met z'n tweeën werken is er altijd iemand met een geldig EHBO-diploma aanwezig. Het kan voorkomen dat een van ons met een invaller of een nieuwe collega komt te werken. In dit geval zal de invaller of de nieuwe collega nooit alleen op de groep staan totdat ook deze persoon het juiste EHBO-diploma heeft verkregen.

8. Beleidscyclus

Onze beleidscyclus starten we met een risico-inventarisatie. Tijdens een teamoverleg bepalen we samen welke onderwerpen we onder de loep gaan nemen. We gebruiken hiervoor de inventarisatielijsten van de risicomonitor als kapstok en onderdelen uit ons eigen Beleidsplan veiligheid en gezondheid. Omdat Het Aardehuis erg klein is zijn alle medewerkers aanwezig en betrokken bij de overleggen en acties die hieruit voortvloeien. Wij werken niet met beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers, vandaar dat deze ook niet worden genoemd in onze beleidscyclus. Op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie maken we een actieplan. De voortgang wordt regelmatig geëvalueerd tijdens ons wekelijkse teamoverleggen. Op basis van de evaluaties wordt indien nodig het Beleidsplan veiligheid en gezondheid bijgesteld. De risico-inventarisaties hebben inzicht gegeven in de huidige stand van zaken ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn er een aantal actiepunten op de agenda gezet met als doel de kwaliteit van de opvang te verbeteren.

Actiepunten van dit jaar:

- Zandbak: speelgoed uitzoeken en versleten en kapot speelgoed verwijderen. *Is voltooid*
- Zandbak: Kamperfoelie plant (besjes zijn giftig) verwijderen aan de rand van de zandbak. *Is voltooid*
- Tuin: loszittende en verouderde houten borders vervangen. *Is voltooid*
- Speelgoed binnen: kleine reparaties aan grote houten auto's. *Is voltooid*
- Speelgoed huishoek: versleten houten fruit en groente etc uitzoeken en wegdoen. *Is voltooid*
- Speelgoed binnen: Loszittende scharnier van houten kabouterdeurtje onderin de boom, laat los, opnieuw vastzetten. *Is voltooid*
- Leemwand: sommige plekken laat de leem los of vertoont slijtage, gaten opnieuw lemen. *Is voltooid*
- Kurken vloer: sommige plekken vertonen slijtage. Dient te worden opgevuld. *Is voltooid*
- Kurken vloer: de laklaag is versleten, moet opnieuw in de lak worden gezet. *Is voltooid*
- Buitenbedjes: sommige bedjes zijn van stenen ondergrond afgezakt en staan in het gras. Dit opnieuw voorzien van stenen ondergrond. *Is voltooid*
- Paadjes bij de buitenbedjes en glijbaan: te modderig en glad om te lopen. Vlonders aanschaffen en neerleggen i.p.v. houtsnippers. *Is voltooid*
- Tuinpaadjes: te modderig door verteerde houtsnippers en vele regen. Aanvullen met nieuwe houtsnippers. *Is voltooid*
- Toegangshekje: nieuw schuifslot plaatsen. *Is voltooid*
- Leemkachel: scharnierpinnen van beide deurtjes laten los, moeten worden vervangen. *Is voltooid*
- Brandhout: Gedeeltelijk opnieuw stapelen (te schuin gestapeld met risico op omvallen). *Is voltooid*
- Hekwerk: links van de zandbak, achter de vijgenboom, zit los, gaas en palen vastzetten. Gaas is vastgezet aan palen, palen moeten nog dieper in de aarde worden vastgezet. *Is voltooid*
- Hekwerk: gaas rechts van het toegangshek zit los en is gezakt, moet opnieuw worden vastgezet en evt. verhoogd. *Is voltooid*
- Buitenbedjes: Jaarlijks omruilen van alle gehuurde buitenbedjes voor nieuwe. De oude worden ingeleverd en de nieuwe volledig nagekeken en voorzien van nieuwe laklaag, goed werkende sloten en scharnieren etc. *Is voltooid*.

Om te bepalen of de genomen acties en maatregelen ertoe hebben geleid dat er een veiligere en gezondere opvang kan worden geboden, evalueren we regelmatig de genomen maatregelen en/of ondernomen acties tijdens ons teamoverleg. Indien een maatregel of actie een positief effect heeft gehad, wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid hierop aangepast. Zie ook de bijlage: Aanvulling risicoinventarisatie.

9. Communicatie en afstemming intern en extern

We vinden het belangrijk dat iedereen zich betrokken voelt bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt bijgesteld, spelen wij dan ook samen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra opleiding en instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

Tijdens team overleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen.

Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar.

Tijdens het intakegesprek berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Zo zijn ouders direct op de hoogte van onze visie ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Daarnaast worden ouders via de maandelijkse nieuwsbrief en via de website op de hoogte gehouden van lopende activiteiten. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord. Wanneer deze vraag voor meerdere ouders interessant is, wordt deze tevens in de nieuwsbrief opgenomen of op een ouderavond besproken.

Bijlage: Aanvulling risico-inventarisatie

Slapen in Buitenbedjes

Uitgangspunt

In Scandinavische landen is het al heel lang gebruikelijk dat kinderen buiten slapen. In Finland is onderzoek gedaan naar de ervaringen met buitenslapen. De resultaten van dit onderzoek zijn, dat kinderen beter en langer slapen, ze zouden fitter zijn en beter eten. De frisse buitenlucht zou voor meer weerstand zorgen door de hogere opnamen van vitamine D. Kinderen die vaak verkouden zijn of last hebben van luchtweginfecties en kinderen met allergieën zouden hierbij gebaat kunnen zijn. Ook in het Noorden van Nederland werd begin vorige eeuw vaak buitengeslapen.

Kou is niet erg, daar worden de kinderen op gekleed: een dikke slaapzak en wollen deken naarmate de temperatuur lager is. Bij vorst krijgen kinderen wanten aan en een muts op.

Bij dichte mist slapen de kinderen binnen. Door de verhoogde luchtvochtigheid is er een verhoogde kans op luchtvervuiling, wat schadelijk kan zijn voor de longen van de kinderen.

Doelstelling

Momenteel zijn er steeds meer kinderdagverblijven die kiezen voor buiten slapen. Wij maken bij Het Aardehuis ook gebruik van buitenbedjes omdat dit gezond is en het past bij onze pedagogische visie om meer tijd buiten door te brengen.

Voorwaarden:

- Ouders keuren het buitenslapen van hun kind goed. Dit wordt besproken en staat vermeld in de opvangovereenkomst. Deze overeenkomst wordt door de ouders ondertekend.
- Voordat het bedje wordt gebruikt worden de wanden gedroogd met een doek. De matrassen worden 's nachts binnen opgeborgen.
- Het bedje staat uit de wind en uit de zon.
- De kinderen mogen buiten slapen vanaf 5 graden onder nul. Als het kouder is slapen de kinderen binnen op matrasjes.
- De bedjes staan in het zicht van de pedagogisch medewerkers en er hangt buiten, in de schaduw een thermometer.
- Wanneer er een kruik wordt gebruikt om een bedje voor te verwarmen wordt de kruik verwijderd voordat het kindje in bed gaat.
- Afhankelijk van de buiten temperatuur, overleggen we met elkaar de hoeveelheid kleding en dekens, dikte van de slaapzak, wel of geen gebruik van wollen matrasdeken en slaapmuts.
- Op koude dagen maken we de bedden vlak voor het naar bed brengen pas op i.p.v in de ochtend.
- Er hangen dunne katoenen doeken over de bedjes als bescherming tegen de regen en zon, maar ook ter om prikkels te verminderen. Bij regen wordt het doek vochtig en plakt het tegen het gaas. Dan zou er te weinig lucht doorheen kunnen gaan. Door de doek gedeeltelijk achter de hendel te plaatsen en/of met een wasknijper vast te zetten aan zowel voor als achterkant van het deurtje, is er wel voldoende luchtcirculatie mogelijk.

Contact met dieren

De dieren die op de boerderij wonen, zoals schapen en kippen, zijn achter omheiningen en niet in direct contact met de kinderen. Het is wel mogelijk dat er een poes of een kip over onze omheining komt. We zullen alert zijn op beten of krabben van een dier. Als we buiten ons eigen terrein gaan wandelen en de schapen bezoeken zijn wij altijd met minimaal 1 pedagogisch medewerker per 5 kinderen. Het voeren van dieren mag alleen via de pedagogisch medewerker. Zo komt het kind niet in direct contact met de mond van het dier.

Wij zullen zorgen dat er geen kieren of naden in het gebouw zijn waardoor kleine dieren naar binnen kunnen komen. Maar belangrijker nog: we zullen zorgen dat voedsel in potten of trommels zijn opgeborgen zodat deze dieren geen kans krijgen om te komen eten. Zo zullen we ook kruimels en andere etensresten goed opruimen en afval wordt na elke werkdag buiten de omheining opgeborgen. Eventuele uitwerpselen van dieren zullen we direct opruimen zodat kinderen niet via deze uitwerpselen in contact komen met ziektekiemen.

Allergie als gevolg van stuifmeel van gras, bomen of onkruid

In de omgeving van Het Aardehuis is veel groen waar gevoelige kinderen allergisch op zouden kunnen reageren. Dit groen is onderdeel van de beplanting van stadsboerderij Caetshage en als zodanig niet te verwijderen. Dat zou ook niet passen binnen onze visie. Vanuit de antroposofie wordt allergie beschouwd als een grensprobleem: iets uit de buitenwereld komt te diep binnen in de binnenwereld. Het immuunsysteem van het kind gaat hierop reageren en dat geeft klachten die kunnen worden opgevat als een bescherming tegen de open, (over)gevoelige aanleg die sommige kinderen hebben. Door het kind volledig toe te staan open en (over)gevoelig te zijn en spelenderwijs te helpen met grenzen bepalen kunnen wij bijdragen aan het beter verwerken, verteren van de indrukken van buitenaf door het kind. We zullen dit punt ook bespreken met ouders en in ons contract vermelden zodat ouders weten dat de kans bestaat dat een kind dat wel herhaaldelijk veel last heeft van de vegetatie rond Het Aardehuis misschien niet op zijn plek is bij ons.

Teken

De kans dat een kind wordt gebeten door een teek terwijl hij speelt in de tuin van Het Aardehuis is aanwezig. Wij zullen hier zelf alert op zijn en ook ouders adviseren om dagelijks te controleren op teken.

Zon

Wij vragen ouders om hun kinderen bij warm weer bedekkend te kleden met lichte katoen en kinderen dragen altijd een petje als ze in de volle zon zijn. Blote huid wordt ingesmeerd met zonnebrandcrème.

Struikelen, vallen en op bloten voeten lopen

In de buitenruimte van Het Aardehuis groeien veel planten en er zijn veel stapelmuurtjes en stenen die niet allemaal even recht liggen. De kans dat een kind of volwassene struikelt over een steen of boomwortel is aanwezig. Een nieuw kind valt in het begin nog wel eens. Daarna went het eraan en leert het met de 'obstakels' om te gaan. Om ervoor te zorgen dat deze eventuele valpartijen geen ernstig letsel opleveren zorgen wij als volwassenen dat we met aandacht lopen en kinderen buiten wel optillen maar niet dragen. In het gebied waar ruimte is om te rennen ligt gras en is de kans op bezeren kleiner.

Onze visie is dat vallen en stoten kinderen wijzer maakt. Ze leren voorzichtig te zijn en goed te voelen in de interactie met materialen en mensen. We willen kinderen met warm weer en binnen ook lekker op blote voetjes laten lopen zodat de kinderen zoveel mogelijk hun tastorgaan beschikbaar hebben om lijfelijk informatie te kunnen krijgen over de omgeving. Deze visie zal zijn terug te lezen in ons contract met de ouders. Ouders die kiezen voor kinderopvang bij Het Aardehuis tekenen voor een plek waar kinderen kans hebben een splinter, een bijensteek of een buil op te lopen. Dit zijn geen risico's die we koste wat kost uit de weg willen gaan.

Leemkachel

In Het Aardehuis is een leemkachel. Dit is een kachel die met hout gestookt wordt. De kachel heeft lange buizen die door een lemen bank in de leefruimte lopen. Deze buizen komen vol hete lucht als de kachel gestookt wordt. De buizen verwarmen de massa van de lemen bank en deze bank staat zijn warmte af aan de ruimte. Deze vorm van verwarming geeft een hele aangename warmte. Mocht deze voorziening niet toereikend blijken in de winter dan is er ook vloerverwarming waar gebruik van kan worden gemaakt.

De leemkachel heeft 2 onderdelen die heet worden als hij gestookt wordt. Het eerste onderdeel is het stookdeurtje. Dit deurtje is gesloten maar wordt wel heet. De kachel bevindt zich buiten de binnenspeelruimte. Er is een hekje voor de leemkachel en kinderen mogen alleen met een pedagogisch medewerker langs de kachel lopen op weg naar het toilet. Kinderen vanaf 4 jaar kunnen we leren zelf naar het toilet te gaan en het deurtje niet aan te raken.

Het tweede hete onderdeel is een kookplaatje waar wij water en soep op koken. Deze plaat is zo hoog dat de kinderen er niet bij kunnen.

Soep maken

Drie keer per week maken wij bij Het Aardehuis soep met de kinderen. Gewassen groente snijden wij aan tafel met de kinderen die willen helpen. Dit is altijd onder leiding van minimaal 1 medewerker.

De jongste kinderen mogen in de pan roeren en groente in de pan doen. Afhankelijk van motoriek en kunde van het kind, mogen ze aan tafel helpen snijden. Ze krijgen een plankje en afhankelijk van hun motoriek en kunde een aardappelschilmesje of een minder scherp mes. Wij geven deze kinderen dunne reepjes groente zodat ze weinig kracht hoeven te zetten om te snijden. Wij kijken mee en schatten in of kinderen hieraan toe zijn. We laten zien hoe kinderen het mes moeten houden en zien erop toe dat kinderen niet lopen met een mes en echt rustig werken zodat ook kinderen in de omgeving niet in gevaar komen.